

СИЛАБУС КУРСУ
ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА
третій рік навчання

Ступінь вищої освіти – **бакалавр**

Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Німецька та англійська мови)**

Викладач курсу **Солощенко Вікторія Миколаївна**, канд. пед. наук, доцент,
завідувач кафедри теорії та практики романо-германських
Контактна інформація мов soloschenko_viktoria@ukr.net; тел. +380955719740
Консультація: кожний четвер місяця, 12.20, ауд. 264

Обсяг курсу – **3 кредити**

Загальна кількість годин – **90**

6 семестр

Лекції	20 год.
Практичні (семінарські) заняття	10 год
Самостійна робота	58 год.
Консультації	2 год.

Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Теоретична фонетика» є однією з обов'язкових фахових дисциплін, що належить до циклу професійної підготовки майбутніх вчителів німецької мови і світової літератури. Саме тому, ця навчальна дисципліна вивчається у педагогічному університеті, що зумовлено професійною значущістю знань, умінь та навичок із теорії та практики німецькомовного мовлення як фахової дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теоретична фонетика» є формування у студентів вищих навчальних закладів комплексну теоретичних знань щодо фонетичної системи сучасної німецької мови. Загальна мета навчання «Теоретичної фонетики» німецької мови є комплексною, вона, поруч із ознайомленням студентів із основними теоретичними підходами до фонетичних явищ німецької мови забезпечує формування у них компетентностей з фонетичної бази цієї мови та її фонетичних особливостей, опанування ними, розуміння фонетичних явищ сучасної німецької мови у порівнянні з рідною мовою.

Завдання навчального курсу полягають у подальшому набутті студентами фонетичних компетенцій, необхідних в їхній подальшій професійній діяльності вчителя німецької мови, формування у них здатності розуміти та пояснювати різноманітні фонетичні явища з теоретичної точки зору, вміння практично використовувати теоретичні знання з цієї навчальної дисципліни у процесі аналізу мовного матеріалу.

Структура курсу

Години (лекції/ прак/ сам/)	Розділ / теми	Результати навчання
10/6/30	<p>Розділ 1. Теоретична фонетика як наука. Семасіологія.</p> <p>Тема 1. Предмет теоретичної фонетики, її зміст і основні завдання. Фонетика як наука.</p> <p>Тема 2. Фізіологія та акустика звукових одиниць.</p> <p>Тема 3. Система німецьких голосних та приголосних звуків. Поняття приголосного звука. Система приголосних звуків німецької мови. Акустично-артикуляційні ознаки приголосних звуків. Фонологічні варіації приголосних звуків. Проблемні питання системи приголосних звуків.</p> <p>Тема 4. Поняття голосного звука. Система голосних фонем німецької мови. Акустично-артикуляційні ознаки голосних звуків. Проблемні питання системи голосних звуків.</p> <p>Тема 5. Графіка та орфографія. Поняття графіки та орфографії. Принципи орфографічних правил. Транскрипція ІФА. Система діакритичних знаків. Фонетична та фонологічна транскрипція. Основні положення нового німецького правопису.</p>	<p>Знати зміст, предмет, основні завдання теоретичної фонетики німецької мови, фонетики як науки. Розуміти особливості фізіології та акустики звукових одиниць німецької мови. Знати систему німецьких голосних та приголосних звуків, їх акустично-артикуляційні ознаки, фонологічні варіації приголосних звуків тощо. Розуміти дефініцію понять «графіка» та «орфографія», основні принципи орфографічних правил, транскрипцію ІФА, систему діакритичних знаків, основні положення нового німецького правопису тощо.</p>
10/4/28	<p>Розділ 2. Одиниці фонетики та мовний апарат. Фонологічна система німецької мови.</p> <p>Тема 1. Передумови виникнення фонології. Поняття фонем. Фонем та алофони. Функції фонем. Класифікація фонемосистем. Кореляції. Основні положення фонологічних шкіл.</p>	<p>Знати передумови виникнення фонології, дефініцію поняття «фонем», її функції. Розуміти класифікацію фонемосистем, дефініцію поняття «кореляція», основні положення фонологічних шкіл тощо. Знати дефініцію поняття «склад», різновиди та структуру складів у німецькій мові, теорію</p>

Поняття архіфонем. складоутворення. Розуміти
Тема 2. Склад. Поняття складу. особливості модифікації звуків у
Різновиди складів у німецькій мові. мовленні (редукцію, асиміляцію,
Структура складу у німецькій мові. акомодацию, дисиміляцію,
Теорії складоутворення. гемінацію), закон кінця слова та
Тема 3. Модифікації звуків у елізію. Знати специфіку вживання
мовленні. Редукція. Асиміляція. словесного наголосу у німецькій мові,
Акомодация. Дисиміляція. його види, ступені тощо. Розуміти
Гемінація. Закон кінця слова. особливості застосування інтонації, її
Елізія. характеристики, компоненти, функції
Тема 4. Словесний наголос у тощо. Вміти навести приклад
німецькій мові. Поняття наголосу. зіставної характеристики німецької та
Види наголосу. Ступені наголосу. української інтонації.
Правила словесного наголосу у
німецькій мові. Функції наголосу.
Тема 5. Інтонація та її
характеристики. Поняття інтонації.
Компоненти інтонації. Функції
інтонації. Зіставна характеристика
німецької та української інтонації.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Стеріополо О. І. Теоретичні засади фонетики німецької мови / О. І. Стеріополо – Вінниця : Нова Книга, 2004. – 316 с.
2. Шевченко О. О. Навчально-методичний посібник з практичної фонетики німецької мови / О. О. Шевченко – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. – 124с.
3. Шевченко О. О. Теоретична фонетика сучасної німецької мови. Навчально-методичний посібник / уклад. О. О. Шевченко – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – 139 с.
4. Dieling H. Phonetik lehren und lernen / H. Dieling, U. Hirschfeld. – Langenscheidt, 2000. – 199 s.

Додаткові:

1. Duden - Das Aussprachewörterbuch : [Aussprache und Betonung von über 132 000 Wörtern und Namen] / bearb. von Stefan Kleiner und Ralf Knöbl in Zusammenarbeit mit der Dudenredaktion. [Red. Bearb.: Franziska Münzberg]. - 7., komplett überarbeitete und aktualisierte Auflage. - Berlin : Dudenverlag ; Mannheim : Inst. für Dt. Sprache, 2015.

Інформаційні ресурси

German Language Lab: оригінальні німецькі джерела з автентичними аудіотекстами, фонетичні вправи, збірка аудіофайлів у різних форматах до окремих лексичних тем,	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes : http://german.about.com/library/blgerlab.htm
--	---

уроки з вимови для тих, хто вивчає німецьку;	
Правила вимови та інтонації з фонетичними вправами;	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes : http://cornelia.siteware.ch/phonetik/#intonation
Автентичні вірші німецькою мовою;	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes : https://www.lyrikline.org/de/gedichte?nav=1&lang%5B%5D=de
Аудіокурси німецькою мови;	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes : http://www.movi.com.ua/audiokursi-nemeckoyi-movi
Аудіокниги німецькою мовою;	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes : http://www.movi.com.ua/audioknigi-na-nimeckiy-movi
Фонетичний он-лайн конвертер з німецької мови;	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes : http://familientagebuch.de/rainer/2007/38.html#4
Теорія і практика фонетики німецької мови;	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes http://www.fb10.uni-bremen.de/khwagner/phonetik/kapitel1.aspx2
Крістіан Леман – основи фонетики та фонології німецької мови (Einführung in die Phonetik und Phonologie des Deutschen von Christian Lehmann)	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes http://www.christianlehmann.eu/ling/lg_system/phon/index.html? http://www.christianlehmann.eu/ling/lg_system/phon/phon_vs_phon.html

Політика курсу

➤ Політика щодо відвідування: Відвідування лекційний та аудиторних (практичних) занять є обов'язковим. Пропуски занять без поважної причини знижують рейтинг студента і не дають право студентів добирати втрачені таким чином бали при перескладанні матеріалу. Не допускається запізнення студента на заняття без поважної причини.

➤ Політика щодо дедлайнів та перескладання: Студент зобов'язаний вчасно, добросовісно і у повному обсязі виконувати самостійну роботу, необхідну для підготовки до практичних занять і контрольної роботи. Якщо заняття пропущені з

поважної причини (що підтверджується документально), то студент має право на повне зарахування балів пропущених занять за умови виконання передбачених на цих заняттях завдань у повному обсязі. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 40%). Студент повинен перескласти підсумкову контрольну роботу у випадку отримання оцінки «незадовільно».

➤ Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та заліку (екзамену) заборонено. Забороняється користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями, усними підказками, джерелами інформації під час опитування та виконання контрольних завдань. У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів.

Оцінювання

Розподіл балів (для екзамену)

		Разом	Сума	Підсумкова контрольна робота	Підсумковий (екзамен)	Сума
Поточний контроль			60	15	25	100
Розділ 1	Теми (1– 3)	30				
Розділ 2	Теми (1 – 2)					
Контроль самостійної роботи						
Розділ 1	Теми (1– 3)	30				
Розділ 2	Теми (1 – 2)					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни